

קובץ
הערות וביאורים
בתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א

בפש"מ, רמב"ם, נגלה וחסידות

כי תבוא
ח"י אלול
גליון נא (תח)

יוצא לאור על ידי
תלמידי בית המדרש דמוסד חינוך אהלי תורה
417 טראי עוועניו • ברוקלין, ניו יארק
שנת חמשת אלפים שבע מאות ארבעים ושבע לבריאה
שנת השמונים וחמש לכ"ק אדמו"ר שליט"א

ב"ה, עש"ק י"ז אלול, ה'תשמ"ז.

ת ו כ ן ה ע נ י נ י ם

לקוטי שיחות

איך הותר לר' זירא לשכוח תלמוד בבלי.....ה
עושה האמת מפני שהוא אמת.....ז
ביאה - לאחר ירושה וישיבה.....ז
ימי בין המצרים נמשלו ל"מקל שקד".....י

פשוטו של מקרא

כו,ב ד"ה מראשית.....יב
כו,ה ד"ה וענית.....יג
כו,יב ד"ה ואכלו בשעריך ושבעו.....יד
כו,טו ד"ה השקיפה ממעון קדשך.....יד
כו,טז ד"ה היום הזה ה' אלקיך מצוך.....טו
כו,טז ד"ה היום הזה ה' אלקיך מצוך.....טז
כו,יט ד"ה ולהיותך גו'.....יז
כז,א ד"ה שמור את כל המצוה.....חי
כז,ה ד"ה ברוך טנאך.....לט

כז, ח ד"ה באר היטב..... יט
כז, יז ד"ה מסיג גבול..... יט
שם..... כ
כח, ד דה שגר אלפיך. ועשרות צאנך..... כג
כח, ה ד"ה ברוך טאנך..... כד
כח, כט - שתילקת רש"י..... כה
כח, מט ד"ה לא תשמע לשונך..... כז
כח, נב - שתילקת רש"י..... כח
כח, נו ד"ה תרע עינה באיש חיקה ובבנה ובבתה..... כח
רשימת בלאורי כ"ק אדמו"ר שליט"א בפירש"י דפ' נצבים..... כח

ל ק ו ט י ש י ח ו ת

א. בליקוט ואתחנן ש.ז. מבאר כיצד הותר לר' זירא לשכוח תלמוד בבלי לטובת תלמוד ירושלמי -

(א) מצד האיסור ד"פן תשכח".

ומדגיש שהקושיא היא דוקא לשיטת אדה"ז שהלאו ד"פן תשכח" היא על השכחה עצמה, גם כשאינו פורש מד"ת (אחרים).

משא"כ לשיטת הסמ"ג וסיעתו שכ"ז שלומד ד"ת אחרים אינו עובר. ולשיטת הרמב"ם י"ל דאינו עובר כלל על שכחת תלמוד (וי"ל מאי טעמא (ומנ"ל).

(ב) מצד ביטול "שליש בתלמוד". דבינתנים לא עסק כלל בג' (וקושיא זו לכל השיטות).

ותמצית הביאור:

שכחה המוכרחת עבור לימוד הירושלמי - לימוד נעלה יותר, אי"ז ענין של שכחה - שענינה פרישה (ובפרט כשהוא נעלה גם בענין הזכרון).

ולכא' צריך להבין:

(א) מהיא א"כ הגדרת ה"שכחה" לשיטת אדה"ז (- ביחס לשיטת הסמ"ג) והאם חזר בו (בשיחה) ממה שלמד בתחלה שאינו ענין של פרישה).

(ב) כיצד סוכ"ס מבואר מעשה דר"ז ע"פ שיטת אדה"ז - דאסור לשכוח אף כשמסרתו לימוד יותר וכגון שכחת מס' מסוימת (ע"י אי חזרתה!) עבור לימוד מס' שני' כשאינו יכול לזכור שתי מסכתות וכד' ומ"ש.

(ג) כיצד מתורצת השאלה ד"שליש בתלמוד" דלעיל.

(ד) מהי כל האריכות בהשיחה בקשר ל"אונס" התורה.

וי"ל לכאורה:

בגדר הלאו של שכחה אפשר ללמוד בכמה אופנים
באופן של העדר ובאופן של פעולה (שלילה).

שכחה עצמה אינה ענין פעולה של שכחה, אך ישנם
פעולות שבכחם לגרום לשכחה.

וי"ל שהלאו - השכחה. ואז אינו ענין פעולה. ולכן
צריכים ללימוד מיוחד למעט אונס ("רק" למעט).

אך כשאינו אונס, אף שאין רצון מיוחד להשכיחם
ולהסירם - עובר. כלומר, אף שרק אינו חוזר כראוי.
וזהו שיטת אדה"ז.

או י"ל שהלאו - פעולת ההסרה מלבנו. היינו שאי"ז
שממעטים. אונס, אלא שלומדים שהפי' ב"פן תשכח" הוא כפי
המשך הכתוב "ופן יסורו מלבבך". כלומר, הלאו הוא פעולת
ההסרה כשפועל במיוחד להסירם, משא"כ כשרק אינו חוזר
כראוי וכד'. וזהו שיטת הסמ"ג.

וא"כ הביאור במעשה דר"ז כדלהלן:

לימוד תלמוד ירושלמי אי"ז ענין של פרישה ושכחה
מתלמוד בבלי - כי תלמוד ירושלמי אינו ענין אחר (כמו
הלכה או מס' אחרת), רק אותן הענינים והסוגיות של
תלמוד בבלי עצמו באופן נעלה יותר - אופן של "אור"
(ביחס ל"מחשכים" - בבלי).

אך אעפ"כ הרי באמצע בא לענין של שכחה, מצב של
שכחה, אף שאין כוונתו השכחה וכו' ואדרבא, ה"ה הלאו
דשכחה, ע"כ נאמר כיון דבא באונס, הרי מיעסה התורה
אונס. וזהו שכתבנו למעלה. וזהו שכתבנו למעלה.
ולפי"ז יצא דאם למד רק מסכת פסחים (לדוגמא) בבלי
ורוצה ללמוד ירושלמי (כר' זירא שהוצרך לשכוח) יתירו
לו ללמוד בירושלמי מס' פסחים דוקא, משא"כ מסכת אחרת,
דאז הוי פורש מהלכה קודמת (מס' פסחים (דבבלי)).

וצ"ע עדיין בנוגע להשקו"ט דבבלי (שאינם בירושלמי) דלכא' ביחס אליהם הוי פרישה וז"ל.

וביחס ללימוד שליש בתלמוד נאמר כיון שהיא הכנה ה"ה חלק מהלימוד (כמכשירי מצוה וכפי שהעירו בזה בקובצים הקודמים).

אלא דצע"ג.

קבוצה מלומדי השיחות
- תות"ל 770 -

ב. בלקו"ש שלח ש.ז. הערה 43 (על ל' הרמב"ם הל' תשובה פ"י ה"ב) עושה האמת מפני שהוא אמת, וז"ל:

וצ"ע ענין האמת כאן.

ולהעיר מתחלת ס' הרמב"ם פ"א ה"ד: הוא לבדו האמת

אף שבפשטות הכוונה לאמיתת מציאותו.

ולהעיר מלקו"ש ח"ה ע' 446 בהערה:

עוסק בתורה ובמצות . . עושה האמת: לכאורה סיפא לאו רישא. ולהעיר ממו"נ ח"א פ"ב. הל' יסוה"ת פ"א ה"ד. שם רפ"ט, ואכ"מ. ע"כ.

*

ג. בלקו"ש ח"ט תבא - ח"י אלול (ע' 244):

דער טייטש פון "תבוא אל הארץ" איז "לאחר ירושה וישיבה"; און ניט נאר אין אונזער פרשה וואו דער פסוק איז מפרט "וירשתה וישבת בה", נאר ווי חז"ל זאגן, אז **אומעטום** וואו עס שטייט "כי תבוא" (וכיו"ב) מלינט עס "לאחר ירושה וישיבה".

און וויבאלד אז דאס איז דער טייטש פון "כי תבוא"

בכל מקום, איז פארשטאנדיק, אז הגם מ'לערנט עס אפ פון דעם וואס "פרט לך הכתוב באחד מהן לאחר ירושה וישיבה", ליגט דאס אבער אין דעם תוכן פון ווארט "תבוא" גופא...

דער בלאזר בזה: דער ריכטיקער טייטש פון "ביאה" איז - אריינקומען אינגאנצן, ע"ד מאמר חז"ל "ביאה במקצת לא שמה ביאה"; און אויב ס'פעלט אפילו נאר אביסל אין דעם אריינקומען - הייסט עס ניט די אמת'ע שלימות פון "ביאה". ע"ד ביאה במים "וטהר" - טבילה - דארף דאך זיין אפילו א האר אויך בא במים.

דערפאר מיינט "תבוא" דוקא "לאחר ירושה וישיבה", וויל נאר דאן איז מען אינגאנצן אריין אין א"י, אין אן אופן פון התלישבות.

ויש להעירה משו"ת הצ"צ (הישן) סי' קכו וז"ל:

ראובן ושמעון שרצו ליסע אל עיר אחרת ליריד שהוא שם ולזה שמעון פה בעיר הזא' מראובן מאה זהובים על מנת לשלם לו אלו מאה זהובים מיד בואם אל העיר ההיא ששם היריד ונתחייב ליתן קנס ל' זהובים לצדקה אם יעבור ונשבע ע"ז ונעש' על אופן המועיל ונסעו יחדיו ובאו שמה ביום הג' בהשכמה ובא ראובן ותבע משמעון מעותיו והשיב לו כי הוא צריך תחלה לפרוק סחורות שלו שהביא ולהניחם שם אל איזה מקום שיהיו משתמרי' שם לדעתו וכשתים או שלש שעות אחר כך בא ראובן שוב שנית לשמעון ותבע מעותיו והשיב לו כי עדיין טרוד הוא בסילוק פועליו ובנתינות מכסים וכיוצא בזה עד כי סמוך לערב אז נתן לו מעותיו ונסתפקו אם שמעון חייב לתת הקנס לצדקה כיון שעבר ולא נתן לו מיד בואו אלא סמוך לערב הרי חל עליו הקנס או שמא אינו חייב כלום כי הוא מתנצל ואומר כל זמן שהיה מתעסק בענין בילתו דהיינו פריקת הסחורה וסילוק פועלים ונתינות המכס והנחת הסחורות אל מקום המשתמר לא מיקרי בילתו ביאה והוי כאלו היה עדיין על הדרך והרי אחר כל המעשים האלה דנשלמה בילתו אז מיד אחר כך נתן לו מעותיו:

תשובה לכאורה יראה דשמעון חייב ליתן הקנס כיון שלא קיים תנאו שהתנה לשלם מיד בואו דלשון מיד שאמר משמע מיד ממש והרי הוא לא פרע אלא עד סמוך לערב הרי

עבר על שבועתו וחייב ליתן הקנס:

ומה שמתנצל וטוען דכל זמן שהיה מתעסק בענין ביאתו בפריקת השחורות ונתינות המכסים וסילוק שכר פועלים וכו' לא מיקרי ביאתו ביאה ולא חל עליו אותו חיוב שבמשמעות הלשון מיד אלא אחר כל המעשים האלה אז חל עליו החיוב לשלם מיד אבל לא קודם לכן משום דלא מיקרי ביאה קודם לכן דלא הוי אלא כמקצת ביאה ומקצת ביאה לאו שמה ביאה הא לאו מילתא הוא דביאה מיקרי מיד כשבא הוא שמה אף על פי שצריך הוא עדיין לכמה עסקים השייכים לביאתו מכל מקום מיקרי ביאתו ביאה:

ואית לן להביא ראיה על זה מהא דאיתא סוף פרק קמא דקדושין דף ל"ז ע"ב תנא דבי רבי ישמעאל הואיל ואמרו ביאות בתורה סתם ופרט לך הכתוב באחד מהן לאחר ירושה וישיבה אף כל לאחר ירושה וישיבה וכו' ופירש רש"י ז"ל ופרט לך באחת מהן גבי מלך כתיב כי תבוא אל הארץ וגו' וירשת וישבת בה ואמרת אשימה עלי מלך וגו':

וכן הביא רש"י ז"ל בפירוש החומש פרשת שלח לך בבואכם אל הארץ משונה ביאה זו מכל ביאות שבתורה שכולם נאמר כי תבואו לפיכך כולן למדנו זו מזו וכיון שפרט לך באחת שאינה אלא לאחר ירושה וישיבה אף כולן כן אבל זה נאמר בה בבואכם משנכנסו בה ואכלו מלחמה נתחייבו בחלה ע"כ.

הרי מבואר דסתם ביאה דבקרא כמו בבואכם וגו' היינו מיד ביאה אפילו קודם ירושה וישיבה אף על פי דביאתם לארץ לא היתה אלא בשביל ירושה וישיבה ואי לאו ירושה וישיבה מאי נפקותא איכא בביאתם אפילו הכי אמרינן דביאתן מיקרי ביאה ולענין חיוב חלה אפילו קודם ירושה וישיבה והא דלשון כי תבואו דבקרא הוה דוקא לאחר ביאה חשובה לאחר ירושה וישיבה היינו משום דילפינן כולו מהדדי והכתוב פרט לך באחת מהן דהוי לאחר ירושה וישיבה הוי כולן כן אבל היכי דלא כתיבי לשון כי תבואו אלא בבואכם סתם דליכא למילף מן כי תבואו אמרינן דביאה היינו מיד בואם אפילו קודם ירושה וישיבה כמו בבואכם דכתיב גבי חלה ולא בעינן ביאה חשובה דוקא.

וא"כ הוא הדין בנדון דידן דשמעון נשבע לשלם מיד

בואו ודאי דמיד שבא שם מיקרי ביאה וחל עליו חיוב התשלומין אף על פי שעדיין היה צריך להתעסק בפריקת סחורותיו ונתינות מכסים ותשלומי פועליו דתליא בענין ביאתו מכל מקום מיקרי ביאתו ביאה קודם כל המעשים האלה דומיא דארץ ישראל דעיקר ביאתם לא היתה אלא לירושה וישיבה וכל זמן שלא ירשו וישבו לא נגמרה ביאתם אפילו הכי מיקרי ביאתם ביאה לענין חיוב חלה אפי' קודם ירושה וישיבה דסתם לשון ביאה אינו צריך להיות דוקא ביאה חשובה הכי נמי בנדון דידן שמעון שנשבע לשלם בבואו שמה לא אמרינן שיהא צריך להיות ביאה חשובה אחר ביאתו עם כל השנין לביאה אלא מיד שהוא בא שם מיקרי ביאתו ביאה אעפ"י שצריך עדיין להרבה עסקים השייכים לביאתו ועדיין לא נעשו אפי' הכי מיקרי ביאתו ביאה: ע"כ.

הרב לייב אלטיין
- תושב השכונה -

ד. בגליון דש"פ תצא (תז) אות ה ניסה הרב יוסף פיק לתרץ ולבאר את מה שכתבתי ושאלתי בגליון תב (ס"ח) על המבואר בהליקוט ד"בין המצרים" (שימי בין המצרים נמשלו ל"מקל שקד" וכו'), ובטח הי' כוונתו רצוי, אך בפועל במקום לשפר (= לתרץ ולבאר) הנה לא זו בלבד שלא שיפר אלא גם הוסיף קושיא על קושיותי כפי שאוכיח לקמן.

(א) במה שניסה לחדש שדיוק השיחה (וכן דיוק הרגצ' ובי) הוא בלשון תורה (ולא בלשון חכמים), וא"כ מה שנק' המקל בכתוב (בירמי') בשם "מקל שקד" (ולא "מקל לוז") מספיק הוא כדי להוכיח הנקודה שהכוונה כאן היא ל"שקד" בדוקא. ובמילא אזלה זה השאלה מלשון הירושלמי. לא תפסתי סברתו בזה, שהרי אם בלשון חכמים מצינו שנק' "לוז", מניין לחלק בין לשון תורה ולשון חכמים, שבפשוט הכוונה שלשון חכמים מיוסד ומפרש לשון תורה, ובפרט שהירושלמי הנ"ל קאי על לשון תורה, שמעתיק בתחלה הפסוק "מקל שקד אני רואה", וע"ז אומר "מה הלוז הזה...". - שבפשוט מפרש הלשון תורה, וכפי שכתבתי בתחלת דברי (בגליון תב), וזה הי' עיקר קושייתי, ומה תירץ בזה.

(ב) במה שכתב שכוונתו של הרגצ' ובי היא לבאר הירושלמי דמה שאמר "הטבת לראות" היינו שראה "שקדים"

ולא "לוזים", ולא כפי שכתבתי שאולי (ובלשון שאלה) כוונתו שלשון שקד קאי בין על הקטנים המתוקים והגדולים המתוקים, היינו שהוא שם כולל לשניהם. וכותב הנ"ל שא"א לבנות פלפולים כאלו רק על יסוד דיוק בלשון של הרגצ'ובי. גם כאן לא עיין במה שכתבתי אז שהשאלה מלשון הירושלמי הוא המכריח לפרש כך, שהרי בטח לא נעלם מהרגצ'ובי הירושלמי שמעתיק בתחלת דבריו.

(ג) המקור לדברי ש"שקד" הוא "שם כולל לשניהם", אינו חידוש שלי, אלא שכך הוא בפשטות בלי דברי השיחה, וכפי שהעתיקתי מתוס' בבכורות שם, שמצינו בהשיחה.

(ד) במה שכותב ש"לוז" הוא שם כולל לכל הקטנים (המרים והמתוקים) ו"שקד" הוא שם כולל לכל הגדולים (המרים והמתוקים), ולכן, מכיון שעיקר גידול הפרי הוא כשבא למתיקותו, הרי עיקר שם "לוז" קאי על הקטנים המתוקים ועיקר שם "שקד" קאי על הגדולים המתוקים. כנראה לא ראה הרב הנ"ל את הליקוט שאודותו מפלפל, שדבריו היפך שיחה מפורשת בהליקוט שכותב ש"שקד" קאי על הקטנים המרים, ו"לוז" קאי על הקטנים המתוקים.

(ה) במה שמביא ראי' מלשון הרגצ'ובי לפירושו המפוקפק "לוזים הוה קטנים". כך דרכו בכל כתיבתו שמתעלם מ"עיקר" דברי, ומתפלפל ודן רק על "חלק", "חלק" מדברי, "חלק" מהליקוט, וכאן גם "חלק" מהרגצ'ובי, וכפי שיראה כל המעיין בלשון של הרגצ'ובי שמ"ש "לוזים הוה קטנים" באה בהמשך למ"ש מקודם שכוונתו ל"קטנים מתוקים", והשמיט הרב הנ"ל את תחלת דברי הרגצ'ובי ונהי' לו "ראיה מוכחת" לדבריו המפוקפקים. ומה שכותב שמעולם לא נשמע לדייק בלשונות האחרונים, כפליים הדברים אמורים ועאכ"כ, כשמתעלם מראשית והמשך דבריו. וכל הנ"ל הוא נוסף על ה"עיקר" שהרגצ'ובי מצוין להירושלמי בתחלת דבריו, ולתוס' בבכורות שם שכתוב מפורש (ב"תוס') היפך ממ"ש.

(ו) במה שמעיר על דברי שי"ל שהפירוש בכל המאמרז"ל האלו היא גם לא רק במספרם אלא גם לתכונת השקד, שמי"ז בתמוז עד ת"ב היא בדוגמת הלוז שבקטנותו הוא מתוק ואח"כ נעשה מר". ומעיר שדברים אלו אין ראוי לאומרם כלל, כי מה ענין י"ז בתמוז אצל מתיקות הלוז. כמובן

לכל בר בי רב דחד יומא שהכוונה היא בהמצב שעדיין לא קרה מה שקרה בי"ז בתמוז שביחס למה שאירע בימי בין המצרים ה"ז במצב של מתיקות.

ויש להוסיף בכהנ"ל, אך אין סיבה לזה, כשהירושלמי ותוס' מוכיחים את דברי, ופשטות הכתובים והגמרא סותרים את דבריו מכל וכל. ואבקש מהרב הנ"ל לעיין עוה"פ ולברר ולבאר מה שכתב.

הרב לוי יצחק רובינסאן
- תושב השכונה -

פ ש ו ס ו ש ל מ ק ר א

ה. ברש"י ד"ה מראשית (כו, ב) כתב: "ולא כל ראשית, שאין כל הפירות חייבין בביכורים אלא שבעת המינין בלבד, נאמר כאן ארץ ונאמר להלן (לעיל ח) ארץ חטה ושעורה וגו' מה להלן משבעת המינים שנשתבחה בהם א"י אף כאן שבח ארץ ישראל שהן שבעת המינין" עכ"ל.

ויש לדייק:

(א) דהול"ל "ולא כל ראשית אלא שבעת המינין בלבד" וכו', ותיבות "שאין כל הפירות חייבין בביכורים" לכאן מיותרים הם, שבלי זה מובן הכוונה.

(ב) מה ההדגשה "אלא שבעת המינין בלבד" ולכאן תיבת "בלבד" מיותרת היא?

(ג) רש"י אומר: "ונאמר להלן ארץ חטה ושעורה וגו' ואינו מובן, דלמה רש"י מעתיק גם תיבת "ושעורה", דלכאן הול"ל "ארץ חטה וגו'" או לצטט את כל המינין שבפסוק, מה פתאום מעתיק רש"י דוקא ב' מינין אלו בלבד?

(ד) רש"י אומר: "מה להלן משבעת המינין שנשתבחה בהם א"י אף כאן שבח ארץ ישראל שהן שבעת המינין" - ולכאן הול"ל "אף כאן משבעת המינין שנשתבחה בהם ארץ ישראל", ולמה אומר "אף כאן שבח ארץ ישראל שהן שבעת המינין"?

ה) ולכאן המילים שבסיום "שבח ארץ ישראל שהן שבעת המינין" מיותרים הם, דגם הי' מובן אם הי' מסיים "אף כאן" ותו לא.

ו) למה מדגיש רש"י פעמיים "שנשתבחה בהם ארץ ישראל" וכו' (ולכאן תיבת "ישראל" מיותרת היא) כיון שמוכן מעצמו שמדובר בארץ ישראל, והלא בפסוק א' שבפרשתינו כותב רש"י: "מגיד שלא נתחייבו בבכורים עד שכבשו את הארץ וחלקוה" - ולא כתב "את ארץ ישראל" כיון שמוכן מעצמו, א"כ למה פתאום בפסוק ב' זקוק רש"י לפרט שמדובר ב"ארץ ישראל"?

הת' יוסף שלמה קלויזנר
- תות"ל לוד -

ו. פרק כ"ו פסוק ה': וענית ואמרת לפני ה' אלוקיך ארמי וכו'.

ורש"י בד"ה וענית מפרש: ל' הרמת קול. ובשפ"ח על אתר (אות וט') ביאר דהכרחו של רש"י לפרש כן ולא לפרש דזהו מל' עני' ותשובה. דהא אין תשובה זולת קורא או שואל והבא מי קראו או שאלו ע"כ.

הנה ראה באבן עזרא פי' ל' עני' - דיכול וישאלו הכהנים על מה הבאת כן, או כל' תהילה כמו ויען איוב וכן הביא גם באור החיים.

ובספרי על אתר דריש מל' עני' שצ"ל בלשון הקודש ולכן החקינו לבסוף (שמקרינ בלה"ק) גם מי שיודלק לקרות, ודייק דל' עני' אינו אלא על דברי אחרים.

זאת ועוד דהנה בפרשה דלפנ"ז - פר' תצא (גבי יבם) פרק כ"ה פסוק ח: וקראו לו זקני עירו ודברו אליו ועמד ואמר לא חפצתי לקרותה ורש"י בד"ה ואמר פי' - בלה"ק ואף היא דברי בלה"ק (וראה בפס' שלאח"ז פ"י ט' גבי האשה - וענתה ואמרה - כמו שנא' בפרשתינו וענית ואמרת ושם קאי בלה"ק).

וראה בשפ"ח על אתר (אות כ') דמביא כמה לימודים

מפסוקים דקאי בלה"ק עיי"ש.

וא"כ לפי כהנ"ל למה רש"י לא מפרש כן בפרשתינו
ובפרט שכן פי' בפ' תצא.

הת' מנחם מענדל פרוס
- תות"ל 770 -

ז. בפרשתינו פרק כ"ו פסוק י"ב מעתיק רש"י המילים
ואכלו בשעריך ושבעו וז"ל תן להם כדי שבעו מכאן אמרו
אין פוחתין לעני בגורו פחות מחצי קב חיטין וכו'.

וצריך להבין למה מעתיק רש"י תיבות ואכלו בשעריך
הלא אינו מפרש אלא תיבת ושבעו. *

הת' אליהו מיכל הלוי לאבקאווסקי
- תלמיד במתיבתא -

ח. בפירש"י ד"ה השקיפה ממעון קדשך (כו, טו): עשינו
מה שגזרת עלינו עשה אתה מה שעליך לעשות, שאמרת אם
בחקותי תלכו ונתתי גשמיכם בעתם, עכ"ל.

וצריך להבין:

למה אומר רש"י: "(עשה אתה מה שעליך לעשות) שאמרת
אם בחקותי תלכו וגו', הרי בפסוק זה גופא נאמר "מה
שעליך לעשות" שהרי נאמר: וברך את עמך את ישראל וגו'.

ועיין בספרי, וז"ל:

השקיפה ממעון קדשך, עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה

* אולי י"ל דק"ל דמאחר דכתוב כבר "ואכלו בשעריך"
מה מוסיף מש"כ "ושבעו", ומה זה בא ללמדנו לכך מעתיקו
רש"י.

המערכת

עשה מה שהבטחתנו השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל בבנים ובנות ואת האדמה אשר נתת לנו בטל ובמטר ובולדות בהמה, עכ"ל. *

הרב וו. ראזענבלום

- תושב השכונה -

ט. בפרשתינו פרק כ"ו פסוק ט"ז מעתיק רש"י המילים היום הזה ה' אלקיך מצוך וז"ל בכל יום יהיו בעיניך חדשים כאילו בו ביום נצטוית עליהם.

וראה בפרשת יתרו פרק ל"ט פסוק א' ששמה מעתיק רש"י תיבות ביום הזה בראש חודש לא ה' צריך לכתוב אלא ביום ההוא מהו ביום הזה שיהיו דברי הורה חדשים עליך כאילו היום נתנו.

וצריך להבין למה כאן בפרשתנו מעתיק רש"י גם תיבות ה' אלקיך מצוך שלכאורה משמע מפרשת יתרו ששמה מעתיק רק תיבות ביום הזה שמשמע משם שהלימוד שבכל יום יהיו בעיניך חדשים זהו מהתיבות ביום הזה וא"כ לא ה' לו לרש"י להעתיק תיבות ה' אלקיך מצוך רק היום הזה. **

הת' אליהו מיכל לאבקאווסקי
- תלמיד במתיבתא -

* דק"ל לרש"י מהו המשך הכתובים "השקיפה וגו'" למ"ש לפני"ז, לכך מפ' שאנו מבקשים "השקיפה" עם תביעה מסוימת מאחר "שאמרת אם בחוקותי" משא"כ לפי הספרי אינו מודגש כ"כ סיבת התביעה.

** א"ל שכאן בפועל פירש"י מפרש (גם) "היום הזה" ה' אלקיך מצוך ולכן מעתיקו משא"כ שם שפירש"י שיהיו רק לתיבות "ביום הזה" ולא לשאר הפסוק ולכן אין לרש"י מה להעתיק יותר.

המערכת

י. בפירש"י ד"ה היום הזה ה' אלקיך מצוך (כו, טז):
בכל יום יהיו בעיניך חדשים כאילו בו ביום נצטוית
עליהם, עכ"ל.

ובפירש"י בפרשת ואתחנן ד"ה אשר אנכי מצוך היום
(ו, ו): לא יהיו בעיניך כדיוטגמא ישנה שאין אדם סופנה
אלא כחדשה שהכל רצין לקראתה, עכ"ל.

ובפירש"י בפרשת עקב ד"ה מצוה אתכם היום (יא, יג):
שיהיו עליכם חדשים כאילו שמעתם בו ביום, עכ"ל.

וצריך להבין:

(א) התוכן הכללי של כל פירושי רש"י אלו הוא שוה,
ורש"י בא לכאורה לפרש תיבת "היום" שנאמר בכל ג'
פסוקים אלו, למה צריך רש"י לפרש זה ג' פעמים.

(ב) למה משנה רש"י לשונו בכל אחד מן הפירושים:
בפרשת ואתחנן: מתחיל בלשון שלילה, משא"כ בפרשת עקב
ובפרשתינו, וגם אומר כחדשה (עם כ"ף הדמיון) ולא
חדשים (בלא כ"ף הדמיון), כמו שאומר בפרשת עקב
ובפרשתינו. *

* אולי אפשר לומר (בדוחק עכ"פ) שמכיון שהמדובר
בפרשת ואתחנן הוא בנוגע ל"לימוד התורה", אינו נכון
כ"כ לומר שלימוד התורה צריך להיות "חדשים ממש", שהרי
מכיון שלמד הענין פעם אחת כבר הרי זה צריך להיות חקוק
בזכרונו וכו', וגם ע"פ הידוע בגודל האיסור דשכחת
התורה וכו', לכן כותב רש"י: כחדשים (עם כ"ף הדמיון),
היינו שה"חיות" בהלימוד (אפילו דבר ישן), צריך להיות
כמו דבר חדש, משא"כ עצם הלימוד, כנ"ל. משא"כ בהמדובר
בפרשת עקב ופרשתינו בנוגע לקיום המצוות (בפרשת עקב
בנוגע לאדם המקיים את המצוה, ובפרשתינו בנוגע
למצוה המצוות), שאז שייך לומר "חדשים ממש", ודו"ק.

המערכת

יא. בפרשת עקב אומר רש"י: "שיהיו עליכם חדשים", ואינו אומר: "בעיניך" או "בעיניכם" כבפרשתינו ופרשת ואתחנן.

וגם אינו אומר "בכל יום", כמו שאומר בפרשתינו.

אבל שאלה זה אפשר לתרץ.

שהרי בפרשתינו נאמר: "היום הזה".

משא"כ בפרשת ואתחנן ובפרשת עקב לא נאמר: "הזה".

וגם בפרשת עקב אומר רש"י: "כאילו שמעתם בו ביום".

משא"כ בפרשתינו אומר: "כאילו בו ביום נצטוית עליהם".

ג) הן בפרשת עקב והן בפרשת ואתחנן כתב: ...אשר אנכי מצוה אתכם היום וגו'.

ולמה בפרשת ואתחנן מעתיק רש"י תיבות: "אשר אנכי" מן הכתוב.

משא"כ בפרשת עקב.

הרב וו. ראזענבלום
- תושב השכונה -

יב. בפכ"ו פי"ט "ולהיותך עם קדוש לה" אלוקיך כאשר דיבר".

ופירש"י "ולהיותך עם קדוש וכו' כאשר דבר - והייתם לי קדושים".

ובפסוק הקודם (י"ח) "וה" האמירך היום להיות לו לעם סגולה כאשר דבר לך" פירש"י "כאשר דבר לך - והייתם

לי סגולה". ואינו מזכיר את המילים קודם "להיות לו לעם סגולה" משמע שמזה שכותב "כאשר דבר לך" מספיק ומדוע בפסוק שלנו מזכיר גם "ולהיותך עם קדוש"? *

הת' אליעזר צבי ווייספיש
- תות"ל 770 -

יג. בפכ"ז פ"א "ויצו משה וזקני ישראל את העם לאמר שמר את כל המצוה אשר אנכי מצוה אתכם היום".

ופירש"י "שמור את כל המצוה - לשון הווה גרדנ"ט בלע"ז".

ואינו מובן:

מדוע רש"י חוזר כו"כ פעמים ומפרש מהו הפועל הזה (שמור) שהוא לשון הווה ומשנה בלשונו?

שבפ' שלח (טו, לה) פי' "רגום - פשנ"ט בלע"ז וכן הלום אלנ"ט וכן זכור ושמור".

ובפר' פנחס (כה, יז) פי' "צרור - כמו זכור ושמור לשון הווה וכו'".

ובפר' דברים (א, טז) פי' "שמור - לשון הווה אודנ"ט בלע"ז כמו זכור ושמור".

ובפר' עקב (ט, כא) פי' "טחון - לשון הווה כמו הלך וכלות מלאנ"ט בלע"ז".

ועוד בכל המקומות לעיל הד"ה הוא במילה שהוא מפרש ואילו אצלנו רש"י מעתיק בד"ה גם את המילים "את כל המצוה" וצ"ב מדוע?

הת' אליעזר צבי ווייספיש
- תות"ל 770 -

* אולי כוונתו בזה לומר (בפסוק יט) שהמלים כאשר דבר שיין רק אמ"ש לפניו "עם קדוש" ולא אלפני פניו "ולתתך עליון וגו'".

המערכת

יד. בפירש"י ד"ה ברוך טנאך (כז,ה): פירותיך וכו',
עכ"ל.

וצריך להבין:

למה מעתיק רש"י תיבת: "ברוך" מן הכתוב.

הרב וו. ראזענבלום
- תושב השכונה -

טו. בפכ"ז פ"ח "וכתבת על האבנים את כל דברי התורה
הזאת באר היטב".

ופירש"י "באר היטב - בשבעים לשון".

ועיין בפר' דברים (א,ה) שפי' שם "הואיל משה באר
את התורה הזאת" - בשבעים לשון פירשה להם" וכותב השפתי
חכמים (שם) שלמד זאת מהפסוק בפרשתינו וא"כ מדוע חוזר
ומפ' זאת שוב? *

הת' אליעזר צבי ווייספיש
- תות"ל 770 -

טז. בפכ"ז פי"ז "ארור מסיג גבול רעהו ואמר כל העם
אמן".

ופירש"י "מסיג גבול - מחזירו לאחוריו וגונב את
הקרקע לשון והוסג אחור".

ועיין לעיל בפר' שופטים (יט,יד) שפי' "לא תסיג
גבול - לשון נסוג אחור שמחזיר סימן חלוקת הקרקע לאחור
לתוך שדה חבירו למען הרחיב את שלו וכו'".

* אף אם נקבל פי' שפ"ח ע"ז (דלכאורה זה קצת רחוק
מפשש"מ) אבל מ"מ כאן הוא עיקר הלימוד ומכאן למדים אף
לשם ושניהם צריכים.

המערכת

וצריך להבין מדוע רש"י חוזר ומפרש זאת שוב
אצלינו?

ועוד מדוע משנה בלשונו שמביא אצלינו פסוק אחר
לראי'. ומביא את הפסוק בסוף משא"כ בפר' שופטים.

הת' אליעזר צבי ווייספיש
- תות"ל 770 -

יז. בפירש"י ד"ה מסיג גבול (כז, יז): מחזירו לאחוריו
וגונב את הקרקע ל' (ישעי' נט) והוסג אחר, עכ"ל.

ענין בפירש"י בפרשת שופטים ד"ה לא תסיג גבול
(יט, יד), וז"ל: לשון (ישעי' מב) נסוגו אחר שמחזיר
סימן חלוקת הקרקע לאחור לתוך שדה חברו למען הרחיב את
שלו, והלא כבר נא' לא תגזול מה ת"ל לא תסיג למד על
העוקר תחום חבירו שעובר בב' לאוין יכול אף בחוצה לארץ
ת"ל בנחלתך אשר תנחל וגו' בארץ ישראל עובר בשני לאוין
בחוצה לארץ אינו עובר אלא משום לא תגזול, עכ"ל.

וצריך להבין: *

(א) למה צריך רש"י לפרש עוד פעם בפרשתנו מהו

* בכללות הענין אולי א"ל שבכל א' מהפסוקים רש"י
מפרשו ע"פ תוכן הכתובים (שלפניו ושלאחריו) שכאן בפר'
תבוא המדובר לאח"ז הוא על משגה עור בדרך או מטה משפט,
דברים שהניזק אינו מרגיש כ"כ שעשו לו עולה ולכן גם
כאן כותב הל' גונב וגם משמיט מלת "סימן חלוקת הקרקע"
משא"כ שם שהמדובר לפני"ז הוא אודות הריגה במזיד "וארב
לו", ולאח"ז אודות עדים זוממים מתאים יותר שהמדובר שם
אודות גזל קרקע בחזקה "שמחזיר סימן חלוקת הקרקע",
ואולי עד"ז א"ל בנוגע להפסוקים שמביא מישעי' ששם מביא
"נסגו אחר רבשו בשת הבטחים בפסל" שהוא נסיגה ובושה
הניכרת לכל, משא"כ כאן מביא הפסוק "והסג אחר משפט"
ז.א. שהמשפט לא ניכר ונראה ודו"ק.

המערכת

הפירוש של "מסיג", מאחר שכבר פירש זה בפרשת שופטים.

(ב) זה שרש"י מקצר כאן (בנוגע להפירוש של תסיג, משא"כ בפ' שופטים מאריך בזה) יכולים לתרץ עכ"פ בדוחק שסמך על מה שכבר פירש בפרשת שופטים, (הגם שלומר כן, הוא דוחק כנ"ל, כי ממה נפשך, אם סמך על מה שכבר פירש, לא הי' לרש"י לפרש עוד פעם, ואם לא סמך, הי' לו לפרש הענין בשלימות).

אבל, למה מוסיף רש"י בפרשתינו: "וגונב את הקרקע".

ולכאורה הי' יותר מתאים לפרש זה בפרשת שופטים, שהרי שם מקשה רש"י (אחר שמפרש מהו הפירוש של "לא תסיג") "והלא כבר נא' לא תגזול וכו'".

וגם צריך להבין, למה בפרשתינו אומר רש"י: "וגונב (את הקרקע)".

ובפרשת שופטים: "(והלא כבר נא' לא) תגזול" וממה נפשך, או בפרשתינו הי' לו לומר: "וגזל (את הקרקע)".

או שהי' לו לומר בפרשת שופטים: "(והלא כבר נא' לא) תגנוב", (קדושים יט, יא) וע"ש בפירש"י.

ולכאורה תלוי זה באיזה אופן הי' ההסגת גבול, אם בסתר או בחזקה.

ועיין ברמב"ם הלכות גניבה (פרק ז הלכה יא): המסיג גבול רעהו . . . אם בחזקה עשה הרי זה גזלן ואם הסיג בסתר הרי זה גנב. ואם בארץ ישראל הסיג הגבול הרי זה עובר בשני לאוין בלאו גניבה או בלאו גזילה ובלאו לא תסיג ואין חייב בלאו זה אלא בארץ שנאמר בנחלתך אשר נתחל, עכ"ל.

ולמה לא פירש רש"י כעין זה בפרשת שופטים, שהרי שם מפרש שעובר בשני לאוין בארץ ישראל, ולמה פירש שהלאו השני הוא דוקא לא תגזול,

והרי יכול להיות שהלאו השני יהי' לא תגנוב, ולא לא תגזול.

(ג) נניח שרש"י מוכרח לפרש בפרשתינו עוד פעם מהו הפירוש של: "מסיג".

אבל למה אין מביא ראי' לפירושו מאותו פסוק שמביא בפרשת שופטים,

שבפרשת שופטים מביא מישעי' (מב).

ובפרשתינו מביא מישעי' (נט).

והשאלה הוא עוד יותר:

הראי' שרש"י מביא בפרשתינו מישעי' (נט), הוא מפסוק (יד): והסג אחור וגו'.

והנה באותו קפיטל פסוק אחד קודם לזה (יג), כתיב: ...ונסוג מאחר אלקינו, וגו'.

ולמה לא הביא רש"י ראי' מפסוק זה.

ומענין לענין באותו ענין צריך להבין:

(א) ענין בפירש"י בפרשת ויצא בד"ה ואילי צאנך (לא, לח): מכאן אמרו איל בן יומו קרוי שאל"כ מה שבחו אילים לא אכל אבל כבשים אכל א"כ גזלן הוא, עכ"ל.

למה אמר רש"י כאן: "גזלן הוא".

ולכאורה הי' מתאים יותר לומר: "גנב הוא".

שהרי יעקב שמה צאן לבן לבדו, ולא הי' שייך כאן ענין של חזקה (כלשון הרמב"ם הנ"ל), אלא ענין של סתר.

(ב) בפרשת תצא כתיב (כד, ז): כי יצא איש גנב נפש מאחיו מבני ישראל והתעמר בו ומכרו וגו'.

לכאורה הי' ענין זה "בחזקה".

ואם כן למה לא נאמר: "(כי ימצא איש) גזל" וגו'.

ומצינו לכאורה שהכתוב "מדייק" בדבר זה, ולדוגמא:

בפרשת ויצא כתיב (לא, ל): "...למה גנבת את אלה,
וכן על דרך זה בפסוק (לא, לב) כתיב: "...ולא ידע יעקב
כי רחל גנבתם.

ובפסוק (לא, לא) כתיב: פן תגזול את בנותיך מעמי.
ומובן הטעם בפשטות:

שבפסוקים (ל, לב) הי' זה ענין של סתר, משא"כ
בפסוק (לא) מדובר בנוגע לענין של חזקה.

ג) לשון גניבה וגזילה נזכר כמה פעמים בתורה,
וכנ"ל בפרשת ויצא,

וכן בפרשת קדושים כתיב (יט, יא): לא תגנבו וגו'.

ובשני פסוקים אחרי זה (יג) כתיב: . . ולא תגזל
וגו'.

וכן על דרך זה כמה פעמים,

ולמה לא מצינו בשום מקום בחומש שרש"י מפרש להבין
חמש למקרא, מהו ההפרש בין לשון גניבה וגזילה.

הרב וו. ראזענבלום
- תושב השכונה -

ח.י. בפכ"ח פ"ד "ברוך פרי בטןך ופרי אדמתך ופרי בהמתך
שגר אלפיך ועשתרות צאנך".

ופירש"י "שגר אלפיך - ולדות בקרך שהבמה משגרת
ממעה. ועשתרות צאנך - כתרגומו ורבותינו אמרו למה
נקרא שמם עשתרות שמעשירות את בעליהן ומחזיקות אותם
כעשתרות הללו שהן סלעים חזקים".

ועיין לעיל בפ' עקב (ז, יג) שפי' "שגר אלפיך

- ולד' בקרב שהנקבה משגרת ממעיה. ועשתרות צאנך - מנחם פי' אבירי בשן מבחר הצאן כמו עשתרות קרנים לשון חוזק. ואונקלוס תרגם ועדרי ענך ורבותינו אמרו למו נקרא שמם עשתרות שמעשרות את בעליהן".

וצריך להבין מדוע רש"י חוזר ומפרש זאת שוב אצלינו?

ומה הם סיבת השינויי לשונות בין שני פירושי רש"י אלו?

ועוד שבפר' עקב מסביר גם מה שמנחם פי' וגם או האונקלוס (באריכות) ואת דברי רבותינו כתב בקיצו ואילו אצלינו כותב כתרגומן ומאריך פי' של רבותינו שבתוך פי' זה כולל את מה שמנחם פי' בפר' עקב?

הת' אליעזר צבי ווילספין
- תות"ל 770 -

עד"ז שאל הת' שלום אליאווויטש.

יט. פרק כ"ח פסוק ה': ברוך טנאך ומשאתך ורש"י בד"ו ברוך טאנך פירש: פירותיך ד"א טאנך דבר לח שאתה מסב בסלים ולאח"ז בדה משאתיך פירש: דבר יבש שנשאר בכל ואינו זב ע"כ.

ובשפ"ח (אות יו"ד) ביאר הא דהביא רש"י את ב הפירושים דלפי א' (פירותיך) קשה למה לא כתיב בפסו בפירוש - פרות ולכן הביא עוד פי' דבר לח ולפי' ב (דבר לח וכו') קשה הרי ענבים (דבר לח) נכלל בברכ הפירות ולכן הביא פי' הא'.

וצלה"ב:

(א) דלכאו' סדר הפרושים צ"ל הפוך, דקודם יפר דזהו ברכה בסלים ולאח"ז ברכה בפרות, דהרי הבן חמ יודע דהפי' של טנא היא סל ראה פרשתינו כו, ב: ושם בטנא ובפסוק ד' ולקח הכהן הטנא, וא"כ לכל לראש הוו" לפרש כפי שיודע כבר הבן חמש למקרא.

(ב) בביאור השפ"ח דמכריח שהקושי בהפי' השני דו לח (ענבים) דהא נכלל הוא בברכת הפירות דלפנ"ז, וע' מתרץ דלכן הביא רש"י עוד פי' - פירות והדרא קושי לדוכתא, למ"ל ברכה נוספת לפירות (- שמרומזת במי טנא) הרי כבר לפנ"ז ישנה ברכה לפירות בפסוק ד' - ב' פרי בטנך ופרי אדמתך. וא"כ למ"ל ב' הפירושים ברש"י.

(ג) ועוד והוא עיקר רש"י מעתיק מהפסוק גם את המ' ברוך (טאנך) דכנראה בזה הוא עיקר הקושי של רש"י ורש"י מפרש ב' פירושים שבעצם הברכה האי לא על הט -אלא על פירות או מה שנמצא בטנא - סל ולכא' זהו היו פשוטו של מקרא דהברכה היא בסל עצמו. וראה ברשב' שמפרש בפשטות שהברכה היא על הסל - טנא. שיהא מ' בפירות, וכן פי' משאתך - כלי שנותנין את הבצק ור' גם באבן עזרא - דאל"ת הכי הרי קשה כדלעיל דהרי כ' ניתנה ברכה לפירות בפסוק דלפנ"ז ומה מוסיף בפס' דידן, ולפי הנ"ל פשוט הוא דמוסיף דלא רק דהברכה ת בפירות כמו שהם בשדה אלא גם כשהם כבר בכליו של הא' וברשותו אז ג"כ תהי' בזה ברכה (וכמו שבפסוק ח מוס' לצו ה' אתך את הברכה באסמך).

הת' מנחם מענדל פר
- תות"ל 770 -

כ. בפסוק (כח, כט): ...והיית אך עשוק וגזול כל הימ' וגו'.

ובפסוק (שם, לג): והיית רק עשוק ורצוץ כל הימ' וגו'.

וצריך להבין למה נאמר ענין זה שתי פעמים.

ואין רש"י מפרש על זה כלום.

עוד ענין שאולי כדאי להעיר על זה הוא:

שבד"ה עשוק (כח, כט) פירש"י בכל מעשיך ינה ערעור, עכ"ל.

ועיין בפירש"י בפרשת ויקרא ד"ה או עשק (ה, כא) וז"ל: הוא שכר שכיר, עכ"ל.

וכן על דרך זה פירש"י בפרשת קדושים בד"ה לא תעשק (יט, יג) וז"ל: זה הכובש שכר שכיר, עכ"ל.

והנה מה שרש"י לא פירש על דרך זה בפרשתינו, מובן,

שהרי הכתוב מסיים: "כל הימים", ואין מתאים לומר זה על שכר שכיר.

אבל מה שצריך עיון הוא:

עיין בפרשת כי תצא בפירש"י ד"ה לא תעשוק שכיר (כד, יד): והלא כבר כתוב אלא לעבור על האביון בב' לאוין לא תעשוק שכיר שהוא עני ואביון, ועל העשיר כבר הוזכר לא תעשוק את רעך, עכ"ל.

ולכאורה, למה צריך רש"י לכל זה, ולמה לא פירש מה שכתוב בפרשת קדושים (יט, יג) לא תעשק וגו' על דרך שפירש בפרשתינו, דהיינו: לא תערער במעשיו של רעך.

ולפי זה לא הי' מוכרח לומר שעובר על ב' לאוין.

ועוד לפי פירוש רש"י מובן "שלא תעשק" הנאמר בפרשת קדושים מדובר בעשיר שהוא שכיר, ודבר כזה הוא לכאורה בלתי רגיל, שהרי אם הוא עשיר למה צריך להיות שכיר וכו'.

[דרך אגב, עיין מה שכתבתי על פירש"י הנ"ל (ד"ה לא תעשק) בהערות וביאורים לש"ק פרשת כי תצא (גליון נו"ן),

ועיין שם בהערות המערכת הערה 16, שמסיים:

משא"כ בעשק העשיר לא הוזכר כלל ענין של שכירות, ודו"ק, עכ"ל שם.

ולא הבנתי,

שהרי רש"י מפרש בפרשת קדושים בד"ה לא תעשק (לט,
יג): "זה הכובש שכר שכיר, ובפירש"י הנ"ל בפרשת כי תצא
אומר: ועל העשיר כבר הוזכר לא תעשוק את רעך, והיינו
הפסוק בפרשת קדושים הנ"ל.

ואם כן לפי זה נמצא שרש"י מפרש שפסוק זה בקדושים
מדבר בנוגע לשכיר "עשיר".

הרב וו. ראזענבלום
- תושב השכונה -

כא. בפכ"ח פמ"ט "ישא ה' עליך גוי מרחק מקצה הארץ
כאשר ידאה הנשר גוי אשר לא תשמע לשונו".

ופירש"י "לא תשמע לשונו - לא תכיר לשונו וכן
תשמע חלום לפתור אותו וכן כי שומע יוסף אינטינדר"י
בלע"ז".

ועיין בפר' מקץ (מא,טו) שפי' "תשמע - לשון הבנה
והאזנה כמו שומע יוסף, אשר לא תשמע לשונו אינטינדר"א
בלע"ז".

וצריך להבין ששם רש"י מסביר שהלשון תשמע הוא
"הבנה והאזנה" ואילו אצלינו מפרש "לא תכיר"? *

ועוד שם מפרש על המילה "תשמע" וזה הד"ה ומדוע
אצלינו אומר בד"ה "לא תשמע לשונו"?

הת' אליעזר צבי ווייספיש
- תות"ל 770 -

* הצד השווה בפי' רש"י אלה שפי' שמע בפסוקים הנ"ל
אינם לשון שמיעה סתם אלא האזנה מיוחדת או הבנה והכרה
בדבר הנשמע אבל בכל מקום מפרט כפי ענינו אצל חלום
פרעה הכוונה שיוסף התעניין בהחלום והבין פירונו,
משא"כ כאן הכוונה שלא רק שלא מבינים הלשון אלא שאפי'
אין מכירים אותו.

המערכת

כב. בפסוק (כח, נב): והצר לך בכל שעריך . . והצר לך
בכל שעריך וגו'.

וצריך להבין:

למה נאמר ענין זה שתי פעמים בפסוק אחד.

ולמה אין רש"י מפרש כלום על זה.

*

כג. בפירש"י ד"ה תרע עינה באיש חיקה ובבנה ובבתה
(כח, נו): הגדולים, עכ"ל.

וצריך להבין למה העתיק רש"י כל אלו התיבות מן
הכתוב.

ולכאורה ה' די אם ה' מעתיק רק תיבות: "ובבנה
ובבתה".

הרב וו. ראזענלום
- תושב השכונה -

=====

רשימת ביאורי כ"ק אדמו"ר שליט"א בפירש"י דפ' נצבים

נת' בהתוועדות

פרק ופסוק ד"ה

נצבים תשכ"ה (1)

אתם נצבים.

כט, ט

שם	אתם נצבים.	מוש"פ נצבים תשל"ח	כט
שם	אתם נצבים.	נצו"ל תשל"ח	כט
שם	למה אין רש"י מפרש מהו הפי' "לפני ה' אלוקיכם". נצו"ל תשל"ח		כט
כט, י	מחוטב עציך.	נצו"ל תשכ"ט (2)	כט
כט, יא	לעברך בברית.	מוש"פ נצבים תשל"ח	כט
כט, יב	למען הקים אותך היום לו לעם.	מוש"פ נצבים תשל"ח (3)	כט
שם	והוא יהי' לך לאלקים.	נצבים תשכ"ה (1)	כט
שם	היום.	נצבים תשכ"ה (1)	כט
כט, יד	ואת אשר איננו פה.	נצבים תשל"א	כט
שם	ואת אשר איננו פה.	נצו"ל תשל"ה (4)	כט
כט, כ	הכתובה בספר התורה הזה.	נצו"ל תשכ"ו (5)	כט
כט, כה	לא ידעום.	נצו"ל תשל"ו	כט

שם	ולא חלק להם.	נצו"י תשל"ו
ל, א-ב	למה אין רש"י מפרש מהו ענינה של "הברכה" להתעוררות תשובה.	נצו"י תשל"ב (6)
ל, ג	ושב ה' אלקיך את שבותך.	נצו"י תשכ"ז (7)
ל, ג-ד		נצבים תשל"ז
ל, ד	למה אין רש"י מפרש איך אפשר לאדם להיות בשמים.	נצבים תשמ"ה. בראשית תשמ"ו.
ל, ו		נצבים תשל"ד
שם		נצו"י תשמ"ג
ל, זא	למה אין רש"י מפרש מהו הפירוש במש"כ "כי המצוה הזאת".	נצבים תשכ"ח
שם	כנ"ל.	נצבים תשמ"א
ל, זב	לא בשמים היא.	נצבים תשמ"א
ל, זד	כי קרוב אליך.	נצבים תשכ"ח

לא

- ח"י אלול ה'תשמ"ז -

ל, יט העדותי לכם היות את השמים
ואת הארץ. נצו"י תשל"ט

שם ובחרת בחיים. נצבים תשכ"ה.
יום ב' דר"ה תשכ"ו (8)

(1) יט 265-258. (2) יד 114-117. (3) כד 186-188.
(4) יט 373-266. (5) יד 113-108. (6) 121-118. (7) ט
183-175. (8) יט 282-274.

נערך ע"י הרב יוסף יצחק שגלוב
- תושב השכונה -

הוצאת לאור: תשנ"ח
הדפסה: תשנ"ח
העמוד: 1
המחיר: 1000
המחיר: 1000

לזכות
החתן התמים ר' יוסף שי'
והכלה מרת מסעודה תחי'
זאקאן
לרגל נישואיהם בשעטו"מ
ביום שלישי שהוכפל בו כי טוב
י"ד אלול
ה' תהא זו שנת משיח